

Рівненський «слід» у церковному об'єднанні

Пам'ятаєте приказку про те, що люди говорять про піщинку у вашому оці, не помічаючи у власному колоду. Так-от, саме вона найяскравіше ілюструє нинішні закиди адептів Московського патріархату в Україні та й самої РПЦ. Одним з основних звинувачень щодо отримання Томосу про автокефалію є те, що у справі Церкви втручається влада. І це говорять представники Церкви, історія якої — суцільна підконтрольність владі.

Державна церква Росії

Цар Петро I (за іронією долі Петро Олексійович) скасував посаду патріарха в Московській церкві і підпорядкував її собі. Водночас давши вказівку дяку Алексеєву їхати в Стамбул, підкупити турецького візира, аби той змусив Вселенського патріарха видати документ на підпорядкування Київської митрополії Москві. Тож у Московській православній церкві з'являється орган влади: Святійший урядовий синод. Головою цього органу був цар, а пізніше —

Нинішній архієпископ Рівненський та Острозький Іларіон є також керівником управління зовнішніх церковних зв'язків. По суті, це церковний міністр закордонних справ. На його долю випало, по суті, курування всіх контактів, пов'язаних з переговорами щодо надання Томосу Українській православній церкві.

Щоправда, в об'єднаній Церкві ця посада, очевидно, дістанеться митрополиту Переяслав-Хмельницькому і Вишневському Олександрю (Драбинко). Він родом з Корця. Народився у родині службовців. Зробив швидку кар'єру в УПЦ МП, був особистим секретарем покійного митрополита Володимира, займаючись питаннями об'єднання обох православних церков. Після смерті Володимира був, по суті, відсторонений від справ проросійським нардепом від «Опозиційного блоку» Вадимом Новинським.

Митрополит Олександр був одним з кількох ієрархів УПЦ МП, які взяли участь в Об'єднавчому соборі. І по праву може зайняти одну з ключових посад у Церкві і дати привід вірянам Корця і Рівненщини пишатись ним, а комусь — і проклинати.

Та попри ймовірність втрати посади владикою Іларіоном, він все ж матиме вплив в об'єднаній Православній церкві. І цей вплив, скоріше за все, лише посилюватиметься. Вже сьогодні архієпископ Рівненський і Острозький є виконуючим обов'язки Екзарха Європи. Йому підпорядковуються закордонні єпархії і парафії Української церкви, яких сьогодні налічується до півсотні — лише тих, які належали до УПЦ КП. А додайте ще ті, які відносились до УАПЦ, і ті парафії УПЦ МП, які готові перейти в лоно єдиної по-

тиший урядовий синод. Главою цього органу був цар, а пізніше — государ імператор. Церква перетворюється з духовної структури на одну з гілок виконавчої влади. На неї було покладено деякі судові і податкові функції.

У цей період Московська церква, по суті, не має спілкування з іншими православними церквами. Багато у чому саме через підконтрольність імператору. Патріарха Російської православної церкви не обирали з 1701 до 1971 року. І лише після лютневої буржуазної революції і зречення імператором Миколою II влади в РПЦ знову обрали патріарха. Щоправда, ненадовго. Після більшовицького перевороту Церкву фактично знищили. І лише в 1943 році Сталін знову дозволив провести Собор і обрати патріарха. Цього разу вже під наглядом Ради з питань православної церкви при НКВС.

Незважаючи на формальну незалежність, у сучасній Росії Церква теж залишається підконтрольною державній владі. По суті, ця релігійна структура підпорядкована президенту, якою успішно користуються спецслужби.

Церковно-військові об'єкти

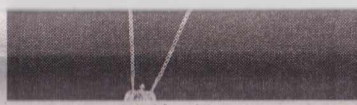
Ще в далекому 2002 році відставний офіцер СБУ розповідав, що «під кожною третьою рясою в Почаївській лаврі можна знайти ФСБешні погони, а в підземеллях монастиря стільки зброї, що можна озброїти маленьку армію». Тоді я не повірив у ці слова. Списав це все на старечий маразм екс-розвідника. Та 2014 рік, початок війни з Росією показали, що той офіцер мав рацію. Згадайте бойовиків Стрелкова (Гірка), який сам в інтерв'ю російським каналам зізнався, що він і його солдати потрапили в Україну під виглядом паломників, а зброю і амуніцію отримували в монастирях.

Архієпископ Іларіон

Митрополит Олександр

Митрополит Епіфаній

Якби війна дійшла до Рівного, то не виключено, що й тут могла би бути така ж ситуація. Якимось в розмові про церкву і релігію один військовий офіцер назвав монастир у Рівному «військовим об'єктом». На запитання, що він має на увазі, він відповів: «А ви подивіться на його розташування. Монастир розташований на маленькому клаптику землі між житловими будинками. Він створений там вже в часи незалежності. В той час, коли отримати від міської влади землю під церкву чи монастир не було проблем. Візьміть хоча б церкву Московського патріархату в мікрорайоні «Північний» — вона займає площу в кілька разів більшу за монастир. Але чомусь його розмістили саме там — за 100 метрів від воріт військових складів гарнізону, навпроти КПП казарм військової частини. І через два будинки від полку зв'язку, який, до того ж, обслуговує урядовий зв'язок. І останній штрих до картини. Два роки тому саме там затримали шпигуна — офіцера ФСБ, який намагався завербувати одного з керівників оперативного командування «Захід». Монастир — хороше прикриття.

До слова, ще одна церква Московського патріархату знаходиться на іншому КПП біля військового госпіталю, за якихось 200 метрів від інших військових складів. І така ситуація майже по всіх військових гарнізонах в Україні. Тому з високою частотою ймовірності можу припустити, що волаючи про віру і релігію, у Москві переймаються остаточною втратою контролю над Україною та втратою стратегічних об'єктів та оперативної мережі».

До речі, як стало відомо з поінформованих джерел, при обшуках

у священників УПЦ МП було знайдено пропагандистську літературу, яка шкодить національній безпеці. А на рахунки певних священників регулярно надходили кошти з Росії. При цьому самі священники часто не можуть пояснити походження цих грошей.

Церква — інструмент впливу і стримування

Зверніть увагу на ще один момент. Українська православна церква Московського патріархату була створена у червні 1989 року. Тоді, коли в Україні вже почалося національне піднесення, було створено Народний рух України.

В березні того року було проведено в СРСР перші демократичні вибори, і до парламенту УРСР пройшло багато проукраїнських діячів. У Москві зрозуміли: Радянський Союз вмирає і потрібно подбати про інструменти впливу на республіки. Одним з інструментів стає саме Російська православна церква, яка для конспірації в Україні була перейменована на Українську православну церкву.

Та підміну зрозуміли. І в 1990 році відроджується Українська автокефальна церква, яка була утворена ще в 1919 році у Києві. Після того, як більшовики фактично знищили Церкву на території Росії. УАПЦ була знищена тоді, коли більшовики прийшли на Західну Україну. Відродившись, УАПЦ у 1992 році об'єднується з УПЦ, утворюючи Українську православну церкву Київського патріархату на чолі з патріархом Володимиром (Романюком), який невдовзі помирає

при загадкових обставинах. Натомість патріархом обирають Філарета, якого Москва оголошує «раскольником». Далі ви історію, я думаю, знаєте.

З відродження Української держави актуальним стало питання відродження й Української церкви, яка історично існувала ще від князя Володимира. На жаль, тривалий час влада країни майже не приділяла уваги цьому питанню. Хіба за деякими винятками.

Рівненський «слід» у церковному об'єднанні

Помітна роль в становленні Української церкви тодішнього рівненського народного депутата Василя Червонія. Він стає членом Вищої церковної ради УПЦ КП та старостою Свято-Покровського кафедрального собору в Рівному, який став найбільшим кафедральним собором УПЦ КП.

Смерть Василя Червонія теж пов'язують з церковними справами. Він загинув напередодні візиту до Рівного московського патріарха РПЦ Кірила. Російські телеканали тоді присвячували цілі програми цій події, обсмоктуючи деталі загибелі Червонія. Ще раніше загадковою була й смерть першого настоятеля Свято-Воскресенського гурбенського монастиря на Повстанських Могилах — молодого монаха знайшли втопленим у ставку.

Та не лише сумні моменти у становленні Української помісної церкви пов'язані з Рівним. У нинішньому керівництві об'єднаної Православної церкви України багато постатей, пов'язаних з нашим містом і областю.

У липні, і її парафія з липня, яка готові перейти в лоно єдиної помісної Української православної церкви.

Та й сам новообраний глава Православної церкви України тісно пов'язаний з Рівним. Ще навчаючись в Київській духовній семінарії Епіфаній (в миру Сергій Думенко) познайомився з нинішнім архієпископом Рівненським і Острозьким Іларіоном, який тоді теж там навчався. А от ректором семінарії тоді був архієпископ Даниїл. Пізніше Даниїла призначають керівником Рівненської єпархії, архієпископом Рівненським та Острозьким. Після закінчення Київської духовної семінарії Епіфаній відправився до Рівного служити секретарем-референтом Рівненського єпархіального управління та особистим секретарем митрополита Рівненського і Острозького Даниїла. Який після смерті був похований у Рівному, на території Свято-Покровського кафедрального собору.

До слова, всі троє згаданих церковних ієрархів молоді: архієпископу Іларіону — 38 років, митрополиту Олександрю — 41 рік, митрополиту Епіфанію — 39 років. Всі троє давно знайомі між собою. Як стверджують ті, хто їх знає особисто, мають схожі погляди на розвиток Церкви у сучасному світі.

Якщо взяти до уваги, що глави Української греко-католицької церкви, митрополиту Святославу був 41 рік, коли він очолив церкву, то, схоже, в Україні починається омолодження християнських церков східного обряду. Неабияка конкуренція для Московської церкви.

Олексій КРИВОШЕЄВ.

P.S. Шостого січня після Божественної літургії Вселенський патріарх Варфоломій вручив новообраному митрополиту Православної церкви України Томосу на автокефалію.